

Van risico's voor de volksgezondheid door hitte naar een hittebestendige inrichting van de stad

Author(s)

Spanjar, Gideon; van Zandbrink, Luc

Publication date

2020

Document Version

Final published version

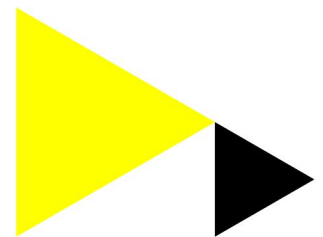
Published in

Rooilijn

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Spanjar, G., & van Zandbrink, L. (2020). Van risico's voor de volksgezondheid door hitte naar een hittebestendige inrichting van de stad. *Rooilijn*, 53(1), 51. <http://www.rooilijn.nl/>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library: <https://www.amsterdamuas.com/library/contact>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Rooilijn

Tijdschrift voor wetenschap en beleid in de ruimtelijke ordening

Stelling
"Natuurbeleid
mist handelings-
perspectief"

Openbare ruimte
beheren en
vernieuwen

Achtergrond
Huren wordt steeds
onzekerder

Het Amsterdamse
Warmtesysteem in
transitie

Openbare ruimte
beheren en
vernieuwen

Op zoek naar vrije
ruimte in Londen,
Gent en Berlijn

Ruimtelijke
ontwikkeling bij
ondergrondse ingrepen

Duality in Dutch
climate adaptation
participation

InBeeld
Fluffybuddha

Column
Haagse Trumpjes

Gideon Spanjar en Luc van Zandbrink

Van risico's voor de volksgezondheid door hitte naar een hittebestendige inrichting van de stad

De klimaatverandering was de afgelopen zomer met zijn heftige hittegolven wederom voelbaar. Warmterecords werden verbroken en stedelingen zochten massaal verkoeling buiten de stad. Volgens het Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut (KNMI) zullen hittegolven komende jaren vaker voorkomen en heviger zijn. Dit geeft een belangrijke aanleiding om de gehele inrichting van onze steden te herzien. Immers, we willen onze steden ook bij hoge temperaturen leefbaar houden.

Om gebieden versneld klimaatbestendig te maken trekken gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk samen op. Met hun gezamenlijke plan Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) voerden ze in 2019 stressstesten uit om de impact van hitte op de gezondheid en het welzijn in kaart te brengen. Het is in lijn met de toenemende aandacht voor de gevaren van hitte voor de gezondheid en in het bijzonder van kwetsbare groepen zoals kinderen, ouderen en zieken. Het KNMI kondigt tegenwoordig bij tropische temperaturen code oranje af en het RIVM stelt het Nationale Hitteplan in werking.

Dit jaar zijn de overheden vanuit het DPRA voornemens om voor het voeren van risicodialogen aan tafel te gaan met 'alle relevante partijen', al vraagt dit voornemen nog om nadere uitwerking. Het zou zonde zijn als die dialogen beperkt blijven tot het aanpakken van gezondheidsrisico's van hitte. Wij doen hier de oproep om breder te kijken naar ook de impact van hitte op de lokale economie en de leefbaarheid van de stad.

Het belang om te kijken naar de stedelijke inrichting blijkt uit onderzoek in het project Cool Towns. Samen met Europese regio's en gemeenten analyseren we de hittestress in

hun gebieden en worden hittemaatregelen op het niveau van de straat ontwikkeld. De discussie rondom de inventarisatie van hittekwetsbaarheden in de deelnemende regio's en gemeenten is na verloop van tijd verbreed van kwetsbare groepen naar plekken in de stad waar de leefbaarheid en economische activiteiten door hitte onder druk staan. Zo blijkt uit ons onderzoek in Breda dat hitte een negatief effect heeft op de bezoekersaantallen van winkelgebieden. Ov-knooppunten, zoals in Middelburg, blijken grotendeels te bestaan uit snel opwarmende verharding en kan voor mensen op een zomerse dag een barrière betekenen. En dat geldt ook voor fiets- en wandelroutes. Al in 2013 wees Böcker er in Rooilijn op dat fietsers boven de 25° eerder de auto induiken. Het laat zien dat vastgoedeigenaren en winkeliers belangrijk zijn om te betrekken om hittebestendige winkelgebieden te realiseren en ov-gerelateerde bedrijven om de infrastructuur thermisch comfortabel te maken.

Het versneld nemen van maatregelen voor hittebestendigheid is onvermijdelijk om de economische vitaliteit en leefbaarheid van steden te behouden in een veranderend klimaat. Het vraagt erom dat bij de lokale risicodialogen een verbreding plaatsvindt waarbij behalve voor gezondheid en welzijn ook aandacht is voor de aantasting van de leefomgeving waarin mensen wonen, werken, winkelen, ontspannen en reizen. Dan komen ook hele andere partijen in beeld die relevant zijn om te betrekken.

Gideon Spanjar (g.spanjar@hva.nl) en Luc van Zandbrink (l.b.van.zandbrink@hva.nl) zijn respectievelijk projectleider en senior onderzoeker en junior onderzoeker bij het project Cool Towns, Speerpunt Urban Technology van de Hogeschool van Amsterdam.